

DEPARTEMENTET

Dato
J. nr.

Telefon

Samlenotatsbidrag om Galileo

Forslaget er parallelfremsendt til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Trafikudvalg.

Nyt notat.

Fællesskabets forhandlinger med et privat konsortium bestående af en række større industriselskaber om koncessionskontrakt vedrørende etablering og drift af Galileo satellitnavigationssystemet er efter flere års forhandlinger reelt brudt sammen. Kommissionen peger i en ny meddelelse på, at Galileo-programmet bør videreføres under en anden struktur, dvs. offentlig varetagelse af etablering af projektet. Den ændrede struktur vil kræve merfinansiering af projektet. Formandskabet planlægger, at der på Rådsmødet (TTE) vedtages et sæt konklusioner, hvorefter der udtrykkes støtte til, at projektet fortsætter og, at Kommissionen til september 2007 fremsætter forslag til ekstrafinansiering.

1. Baggrund og indhold

Forhistorie

Den principielle beslutning om at igangsætte Galileo-projektet blev taget gennem et sæt konklusioner på Rådsmøde (transportministre) den 25.-26. marts 2002.

Af mødets konklusioner fremgår bl.a., at man følger det scenario med lavest mulige omkostninger, der er foreslået i visse nylige undersøgelser, for at holde den offentlige finansiering på det laveste niveau gennem programmets forskellige faser, og med hensyn til etablerings- og ibrugtagningsfasen at bestræbe sig på at sikre en omkostningsdeling med højst 1/3 til EF-budgettet og mindst 2/3 til den private sektor.

Satellitnavigation

Galileo er et satellitnavigationsprogram. Satellitnavigation er en teknologi, der gør det muligt for brugere verden over at bestemme deres position når som helst og hvor som helst.

Det europæiske satellitnavigationssystem Galileo vil bestå af en konstellation af 30 satellitter, der kredser om jorden i ca. 24 000 km's højde. Systemet omfatter fem forskellige tjenester.

Galileo er Europas største teknologiske og industrielle program. Galileo er ifølge Kommissionen et praktisk eksempel på implementering af Lissabon-strategien. EGNOS er et mindre program, som er en forløber for Galileo. Dette system vil gøre GPS signaler mere præcise i Europa.

Kommissionen vurderer, at et europæisk satellitnavigationssystem er en nødvendig infrastruktur, der kan levere vigtige tjenester til bl.a. grænsekontrol, transportlogistik, finansielle transaktioner og overvågning af kritiske energi- og kommunikationsinfrastrukturer.

Anvendelsesmulighederne for satellitnavigation i hverdagen er således mange, fra navigation af køretøjer til transportsikkerhed og anvendelser inden for diverse erhvervssektorer (banksektoren, geologi, anlægsarbejder, energi mv.). Satellitnavigation er på vej ind i alle dele af samfundet, og dermed får Galileo-programmet en almennyttig dimension.

Forhandlingerne om koncessionsaftalen

Galileo-projektet har fra starten af været tænkt som et OPP-projekt, dvs et samarbejde mellem det offentlige og den private industri. Den private sektor skulle involveres i projektets afsluttende faser og bl.a. varetage driften af Galileo gennem en koncessionsaftale forhandlet og indgået mellem Fællesskabet og den private sektor.

Koncessionsforhandlingerne med den private industri er fra Fællesskabets side frem til december 2006 blevet varetaget af Galileo Fællesforetagendet, hvis aktiver og opgaver pr. 1. januar 2007 blev overdraget til Galileo Tilsynsmyndigheden. Forhandlingerne har stået på gennem en længere årrække uden man dog er nået til afgørende resultater.

Manglende fremskridt i forhandlingerne om en koncessionsaftale med den private sektor om etablering og drift af infrastrukturen har bragt gennemførelsen af projektet alvorligt i fare.

På møde den 22. marts 2007 vedtog Rådet derfor et sæt konklusioner, hvoraf bl.a. fremgår, at man opfordrer Kommissionen til – inden Rådsmødet i juni (transport) - at aflægge rapport om den samlede status for Galileo-projektet. Europa-Parlamentet udtrykte stort set det samme som Rådet i en efterfølgende EP-resolution af 24. april 2007.

Kommissionens meddelelse og øvrige udmeldinger

Europa-Kommissionen vedtog den 16. maj 2007 en meddelelse, hvori den gør status over gennemførelsen af Galileo-programmet.

Kommissionen konstaterer i dens meddelelse, at køreplanen for Galileo må justeres, hvis Galileo skal være fuldt funktionsdygtigt i 2012. Det offentligt-

private partnerskab, der skal varetage gennemførelsen af programmet, skal ændres, hvis Galileo skal være funktionsdygtig i 2012.

I forbindelse med Galileo-arbejdet er man stødt på en række udfordringer, som ifølge Kommissionen nødvendiggør en omlægning af programmet. Kommissionen anfører, at det bl.a. drejer sig om væsentlige forsinkelser i projektet, budgetoverskridelser, problemer i relation til det foreslåede offentlig-private-partnerskab, herunder et manglende engagement fra den private sektor. Man erkender også, at der er tale om et komplekst højteknologisk område.

Kommissionen konkluderer derfor, at køreplanen for Galileo må justeres, for at fristen kan overholdes og Galileo kan være fuldt funktionsdygtig i 2012. Det offentlig-private partnerskab, der står for gennemførelsen af programmet, må desuden ændres, hvis Galileo skal kunne tages i brug i 2012.

Kommissionen oplyser desuden, at hvis man fra europæisk side vælger at stoppe Galileo-programmet vil det bl.a. betyde forøget afhængighed af GPS (USA), GLONASS (Rusland) og Compass/Beidou (Kina). Europa vil være den eneste større økonomi, som ikke har et satellitnavigationssystem, og det vil være et stort teknologisk tilbageskridt for Europa, ligesom det vil være en dårlig signalværdi i relation til EU-borgere og den øvrige verden.

Kommissionen foreslår, at køreplanen tilpasses, så man får bedre kontrol over fristerne og omkostningerne, og således at sektoren for satellitnavigation-anvendelser og – tjenester får større sikkerhed for, hvornår Galileo-signalerne bliver til rådighed i praksis.

Ifølge Kommissionen er den mest fordelagtige, realistiske og på lang sigt billigste fremgangsmåde, at den offentlige sektor styrer og finansierer etableringen af den samlede infrastruktur. Derimod kan selve driften af systemet overdrages til en privat koncessionshaver.

I dens meddelelse gennemgår Kommissionen to hovedscenarier. Begge scenarier indebærer, at EU træder henholdsvis delvist eller helt ind i stedet for det private konsortium, og at Galileo bliver finansieret via EU-budgettet i en eller anden form. De to scenariers hovedelementer gengives i stikordsform i det følgende.

Scenario 1

Dette scenario kaldes af Kommissionen IOC (Initial Operational Capacity). EGNOS vil være operativt i 2008. 18 satellitter varetages af den offentlige sektor. Første konstellation klar i 2013. OPP-kontrakt for afslutning af infrastruktur opstilling, operation og udnyttelse 2010-2030. Fuldt operationelt system i 2013. Offentlig bruttoudgift ved ingen indtægter = 10-11 mia. € (75 – 82,5 mia. kr.). Anmodet budget i perspektiverne 2007-2013 = 3,0 mia. € (22,5 mia. kr.), dvs. en merudgift i perioden 2007-2013 i forhold til det allerede afsatte på 2 mia. €.

Scenario 2

Dette scenario kaldes af Kommissionen FOC (Full Operational Capability). EGNOS vil være operativt i 2008. (Alle)30 satellitter varetages af den offentlige sektor. Første konstellation klar i 2012. OPP-kontrakt for udnyttelse 2010-2030. Fuldt operationelt system i 2012. Offentlig bruttoudgift ved ingen indtægter = 9-10 mia. € (67,5 – 75 mia. kr.). Anmodet budget i perspektiverne 2007-2013 = 3,4 mia. € (25,5 mia. kr.), dvs. en merudgift i perioden 2007-2013 i forhold til det allerede afsatte på 2,4 mia. €.

Kommissionens konklusion og anbefaling

Kommissionen foreslår på den baggrund, at man vælger scenario 2, fordi den offentlige sektors forpligtelse over hele programperioden vurderes at være mindst 1 mia. € (7,5 mia. kr.) lavere, og det offentliges bidrag er mere fordelagtigt.

Det indebærer større investering fra de finansielle perspektiver 2007-2013 og tidligere færdiggørelse af hele systemet, ligesom det også vil indebære ekstra finansieringsbehov for perioden 2007 – 2013 på 2,4 mia. € (fordi der allerede er garanteret 1 mia. € fra denne periode, mens totalbehovet for perioden som ovenfor anført er 3,4 mia. €). Den danske andel af den foreslåede merudgift i scenario 2 for perioden 2007-2013 er omkring 360 mio. kr.

Kommissionen nævner i sin meddelelse to finansieringsmuligheder:

- Direkte national finansiering
- At hæve loftet for budgetkategori 1A, som Galileo hører ind under

Herudover kan peges på følgende muligheder, hvoraf nogle var nævnt i et tidligt udkast til Kommissionens meddelelse:

- Midler fra marginen i den relevante budgetkategori 1A på de finansielle perspektiver 2007-2013
- Flexibilitetsinstrumentet (en finansieringsmekanisme, på op til 200 mio. euro årligt, der kan bruges til uforudsete udgifter inden for alle udgiftskategorierne)
- En reduktion i tilbageførslerne af uforbrugte budgetmidler til medlemsstaterne.
- Finansiering via ESA (det europæiske rumfartsagentur) – altså en indirekte national finansiering uden om EU-budgettet og med ESA i en styrket rolle i styringen af Galileo. Galileo udgør allerede i dag en hjørnesten i opbygningen af en europæisk rumpolitik.

2. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

3. Høring

Det er skønnet, at spørgsmålet om en ny struktur for fortsættelsen af programmet og dets ekstrasfinansiering ikke er et decideret anliggende for EU-specialudvalget, hvorfor høring skønnes uhensigtsmæssig.

4. Regeringens foreløbige generelle holdning.

Regeringen kan acceptere, at man afbryder koncessionsforhandlingerne med det private konsortium, da de reelt er udsigtsløse. Regeringen ønsker desuden yderligere oplysninger, før der træffes detaljerede beslutninger om projektets fremtidige finansiering og kan støtte, at Kommissionen kommer med detaljerede forslag i september 2007 til supplerende finansiering for Galileo. Det er regeringens holdning, at man skal respektere lofterne for de finansielle perspektiver 2007-2013.

5. Generelle forventninger til andre landes holdning

En bred kreds af medlemslande kan støtte Kommissionens forslag om Fællesskabsvaretagelse af etablering af samtlige 30 satellitter ved slutningen af 2012.

6. Statsfinansielle, samfundsøkonomiske, administrative og miljømæssige konsekvenser samt beskyttelsesniveau.

Resolutionen medfører i den foreliggende form i sig selv ikke nogen administrative, beskyttelsesmæssige eller miljømæssige konsekvenser.

Henset til, at man arbejder på en fortsættelse af de europæiske GNSS-programmer gennem et alternativt scenario, som omfatter ekstrasfinansiering, vil der være statsfinansielle og muligvis også samfundsmæssige konsekvenser.

Den statsfinansielle effekt vurderes ud fra Kommissionens tal ved valg af den fuldt offentligt finansierede model, dvs. scenario 2, at ligge på et niveau på 360 mio. kr. for perioden 2007-2013.

7. Nærhedsprincippet

Galileo-programmet er et europæisk program. Regeringen er enig i, at dette program mest hensigtsmæssigt reguleres på europæisk niveau.

8. Tidligere forelæggelser for Europaudvalget

Galileo-projektet har gennem årene været forelagt for Folketingets Europaudvalg mange gange.

Galileo-sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering på møderne den 26. marts 1999, den 1. oktober 1999, den 3. december 1999, den 24. marts 2000, den 23. juni 2000, den 29. september 2000, den 30. marts 2001, den 22. juni 2001, den 12. oktober 2001, den 22. marts 2002, 27. september 2002, 29. november 2002, 21. marts 2003, 28. maj 2003, 3. marts 2004, 4. juni 2004, 1. oktober 2004 og 15. april 2005, den 2. december 2005, den 24. marts, 2. juni 2006, 6. oktober 2006, 8. december 2006, 16. marts 2007 og på mødet med Folketingets partier den 30. november 2001 samt med henblik på forhandlingsoplæg den 11. juni 1999 (iværksættelse af definitionsfasen), den 15. december 2000, den 1. marts 2002 og den 3. december 2004. Sagen har tillige været nævnt af økonomiministeren på mødet i Europaudvalget den 9. marts 2001 og af finansministeren på mødet med Folketingets partier den 30. november 2001.